

Beide jongelui zitten in een priëel dicht bij het water, eenigszins beklemd door de broeiende hitte van een midzomerdag. „Op het water, in het midden der vaart, „woelt een pijnlijk geflonker van schitterende zonnepijltjes, die rusteloos door „elkander krielen; aan de kanten is het „water blauw, koel en rustig. Tusschen „de groene, platbreede bladeren liggen „de witte waterlelies, stil slapend in de „heette middagzon”.

Juffrouw Lize weet, dat Terneede zeer vermogend is, dat de dagelijksche schooltaak haar buitengewoon tegen de borst stuit — dat de kandidaat een zeer solide jongen is. Hij heeft stellig eenige kans — maar — ontzaglijke macht van eene kleinigheid! — bij zijn aanzoek is hij onhandig, en als hij haar te dicht nadert, stoot zij hem terug, en toont zij, dat ze van hem niet houdt, waarop Terneede zich terugtrekt, en juffrouw Lize denzelfden avond al berouw gevoelt. Zoo doodeenvoudig is het thema van deze schets. Maar de fijnheid der waarneming, de juistheid van elke toets dezer schilderij is ongemeen groot. Hoe menschen door eene kleine opwelling van onlust dikwijls daden doen, die ze zelven niet vermoeden te zullen verrichten, wordt hier met de uiterste helderheid aangetoond.

De schets: *Eerste Schooldag* is een klein meesterstuk in den aangrijpenden humoristischen trant van Dickens, terwijl *Visite-Menschen* den al te bitter sarkastischen toon van Thackeray zeer nabij komt. Deze twee kunstwerken blijven ondanks verwantschap met groote meesters toch zeer oorspronkelijk, en bevatten, vooral *Eerste Schooldag*, iets onnavolgbaar persoonlijks door den diep indringenden scherp blik en den onverbloemden, echt realistischen zin der kunstnares.

De eerste morgen en middag van het „nieuwe kind” in de bewaarschool der juffrouwen Dubois is een kunstwerk zoo

voortreffelijk geslaagd, dat het grootste deel ervan weldra in onze bloemlezingen behoort te worden opgenomen. Bewonderenswaardig is de gemakkelijheid, waarmee de kleine hartstochten der kinderen en de grove passien der groote menschen worden aangeduid met een enkel, alles afdoend woord. De schooljuffrouw, die de kinderen luid doen opdreunen, dat „de heere-heer, de heere der heerscharen hemel en aa-aarde schiep”, en die uit eene medicijnflesch curacau drinkt — de kapitein — wiens ongelukkige zoon naar Kampen moet, en die op de bewaarschool schrijven zal leeren — de kapitein, die juffrouw Mina, de helpster, in den linkerarm knijpt, en allerlei aardigheden toefluistert; het booze jongentje, dat de griffels van het „nieuwe kind” steelt — heel het personeel treedt triumfeerend naast de schoolkinderen en de schooljuffrouwen van Dickens op.

De minst aangrijpende, de onwaarschijnlijkste voorstelling gaf de auteur in *Visite-Menschen*. Mevrouw Smit en hare drie dochters zijn al te bont van kleur. Boosaardigheid en verbittering kunnen tot zulk een graad niet stijgen. Eene dochter, die hare moeder — eene dikke dame, die wat ijdel is — toevoegt, dat het bespottelijk is aanspraak te maken op den eerbied harer kinderen, dat zij (de moeder) dom en kinderachtig, maar toch geslepen genoeg is, om voor een oprecht, aardig vrouwtje te willen doorgaan; zulk eene dochter zal — hoop ik — tot de allereeldzaamste uitzonderingen blijven behooren. Maar in *Nieuw Leven* en *Afgedankt* schittert weder zooveel frissche humor en tintelt zooveel verheffende poëtische opvatting van het alledaagsche, dat ik met groote belangstelling uitzie naar het oogenblik, waarop deze veelbelovende kunstnares ons met een breed uitgewerkten roman zal verrassen.

* *
*